

בעזרת ג'יהאן סאדאת

פגש אורי אבנר

בקאהיר ברופא הצבאי

שהציל חיי השבוי

ג'יהאן הבטיחה, ג'יהאן קיימה. בשיחתי עימה הזכרתי את בעלה של אורית שוחט, אשת יחסי-הציבור ש"פעלה למעני במערכת-הבהירות האחרונה. יגאל שוחט היה טייס קרבי הופל מעל למצריים. רגלו נקטעה, והייו ניצלו תודות לרופא מצרי, שאת שמו לא קלט. מכיוון שהיה שרוי אז בין חיים ומות, היו זיכר רונותיו מעורפלים. הוא זכר את שם בית-החולים, אל-מעאדי; את השפה הר אנגלית, בעלת המיבטא הצרפתי, שבפי הרופא האלמוני; ואת התאריך המשוער של הניתוח. זה הכל.

סיפרתי זאת לג'יהאן (העולם הזה 2102) וביקשתי את עזרתה באיתור הרופא. יגאל שוחט ביקש אותי להביע לו אישית את ריגש-התודה שלו.

ג'יהאן הבטיחה ומזכירה המדיני, אחמד פאווי, גבר יפה-תואר המדבר את האנגלית הטובה ביותר בארץ-היאור, קיבל על עצימו את הדאגה לעניין. לקראת סוף ביקורי במצריים צילצל אלי פאווי, ובפיו בשורה: הרופא אותר. שמו בריג'יר (אלוף) מוחמד כאמל, והוא ימתין לי בשבת בשעה 11 בבית-החולים הצבאי אל-מעאדי, מדרום לקאהיר.

אחות

בוכיה

כשעה היעורה הגעתי לבית-החולים, בניין אדיר שאינו נפול בממדיו מבית-החולים הדסה בירושלים. זהו מיתקן צבאי, עם חיילי-מיקופים בכניסה, ולולא עזרת

הטייס

סרן יגאל שוחט כטייס חיל-האוויר, בתמונה אופיינית שצולמה לפני פציעתו, בבסיס חיל-האוויר.

ד"ר מוחמד כאמל (מימין) סיפר על ד"ר את ארצנו - הופל ונפצע - הצלנו השפיטה עליו שעזב את הצבא

פגישה

ברודו ובעצמו, ולוודא עימו אישית את העובדות. זילב אל-דיאסטי לא נראתה כמי שמאמינה לי, וחזרה על תחונתה. היה ברור לי כי הטייסים הופלו ונהרגו, וכי לא היתה אפשרות להחזיר גופות מפני שלא נמצאו. אני מכיר היטב את התיקוה הנואשת של מי שפחה שכולה, שגופת בנה לא נקברה. נגזר עליה גורל אכזר: להיקררע בין יאוש תהומי ובין תיקוה חסרת-שחר. האגדה על הימצאותם של שבויים מצריים סודיים בישראל (או של שבויים ישראלים סודיים המוחזקים במצריים) נולדה על רקע אכזרי זה.

הבטחתי לה שוב שלא אנוה עד ש"יוברר העניין. רשמתי את כתובתה, כדי להודיע לה. עובדי בית-החולים, שטיפלו בה בעדינות נוגעת-ללב, הרגיעו אותה והו"ציאוה מן החדר.

שמעתי הרבה סיפורים בחיי על כך ש"לערבים יש יחס אחר למוות. לא איכפת להם כאשר ברמישפתם נהרג. זה לא כמו אצלנו." מי שהפליט אייפם שטות בלתי-אנושית זו, לא ראה את זילב אל-דיאסטי.

"להתמסר

בכל לב"

המתנתי לבריג'יר. זוהי דרגה גבוהה מאד, גם לרופא. בעיני רוחי ראיתי לפני רופא קשיש, מכובד, בוודאי

אשת-הנשיא בוודאי לא הייתי מקבל רשות לבקר בו. יתכן שהייתי הישראלי הראשון שנכנס למיתקן צבאי מצרי.

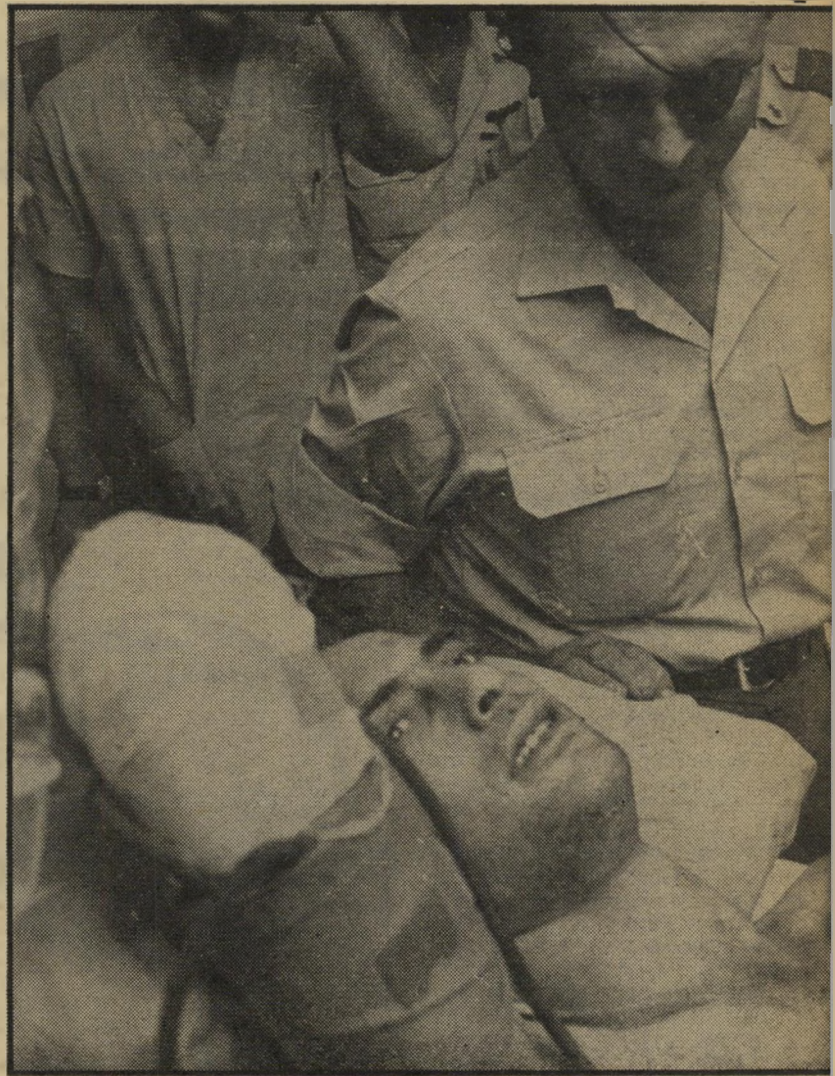
הקצין, שהיכה לי בכניסה, ליווה אותי לחדר-המתנה בקומה השנייה, ביקש אותי באדיבות להמתין כמה דקות. הזמין עבור שלמה סתר ועבורי קפה שחור.

בעודנו ממתנים, אירעה התקרית ה"מרגשת שעליה כבר סיפר סתר. לחדר נכנסה-התפרצה קצינה בדרגת רב-סרן, כנראה אחות בכירה, ושאלה אותי אם אני ישראלי. כבר בכניסה ראיתיה מזוית-עיני, ממתנה בקצה המיסדרון.

קמתי ואישרתי את העובדה. ואז החלה בסיפור חסון, נרגש. "אחי הוא שבו ב"ישראל!" הפליטה, ולפתע פרצה בבכי שובר-לב. "אתה צריך לעזור לי למצוא אותו!"

גימגמתי שעד כמה שידוע לי, אין עוד שבויים מצריים בישראל. לפתע הבינותי במה העניין, ושתקתי. "אחי הוא סגן מוחמד עלי אל-דיאסטי," סיפרה האחות, בין התקפות-בכי. "הוא טס במטוס חיג 21. הוא הופל מעל לראס-אל-באר ביום ה-13 ביוני, 1972, בשעה 4.30 אחרי-הצהריים. יחד עימו הופל חברו, סרן ממרוח עבדאללה. הם שבויים ב"ישר" אל!"

שלפתי את פינקסי ורשמתי. האחות, זילב, חזרה על הסיפור כמה פעמים. הביטחתי לה להתקשר, למחרת היום, מייד עם שובי לישראל, עם שר-הביטחון בכ"י

תמונה זו של יגאל שוחט צולמה באוגוסט 1970, ביום שבו החזר ממצריים לישראל. משה דיין נחפז להצטלם לידו, וכמוהו גם גולדה. זרועו חבושה ביגלל הדקירות הרבות של הכלייה המלאכותית.

על סף המוות